

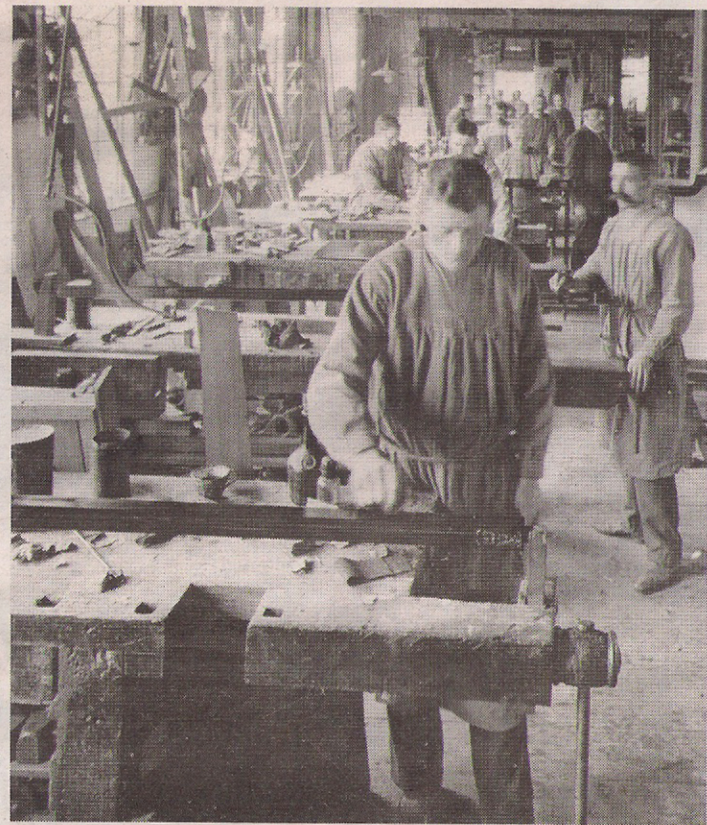
EEUWIG DEN HAAG

Op de pagina Eeuwig Den Haag wordt teruggeblikt op een historische periode of gebeurtenis in Den Haag.

Den Haag was in de 18de en 19de eeuw het centrum van de meubelmakerij in Europa. Vorstenhuizen stonden in de rij om hun paleizen te laten inrichten door vaklieden uit de hofstad. Later maakten de schrijnwerkers meubels voor de Titanic en vliegtuigen.

▲ Henk Moesman nam in 1965 het bedrijf over. Hij was toen 21 jaar. FOTO FRANK JANSEN

▲ Meubelfabriek Mutters, rond 1900. ARCHIEFFOTO

Vergeeten vakmanschap

Carla van Beers

De hofleveranciers maakten fraaie meubels voor de balzalen en paleizen van de Bonapartes en de Oranjes. Het Historisch Informatie Punt (H.I.P.) in de centrale bibliotheek laat met de bekende tentoonstelling *Van koningshuizen tot Titanic: Haagse meubelmakers in perspectief* de schoonheid van een creatieve bedrijfstak zien. Het begint in de achttiende eeuw met het oude ambacht van de Haagse meubelkunst.

Moesman is de laatste grote, nog uit de negentiende eeuw stammende koninklijke meubelmaker. „Het vakmanschap van dit bedrijf is zeer hoog en nog geheel in de grote traditie van de Haagse meubelkunst,” vertelt Reinier Horjus, samensteller van de tentoonstelling. Moesman Meubelmakerij is vertegenwoordigd met drie vitrines met daarin onder meer oud gereedschap, een rekening- en modellenboekje en het prototype van een chimaerabank die ze voor de Raad van State gereproduceerd hebben.

„Tot in de jaren 70 van de vorige eeuw hebben we hoofdzakelijk werkzaamheden verricht als onderaannemer van gerenommeerde meubelzaken zoals Pander, Mesker en Warnars”, zegt Henk Moesman. „Daarna zijn we veel meer op eigen titel gaan doen en is de restauratie van antiek een belangrijk deel van de werkzaamheden geworden met onder meer de restauratie van het Em-

pire meubilair van het Paleis op de Dam.”

Henk Moesman, die als 21-jarige werknemer het bedrijf in 1965 overnam, kent nog oude verhalen uit overlevering. Bijvoorbeeld dat de oprichter van zijn bedrijf, in opdracht van de Koninklijke Nederlandse Meubelfabriek H.P. Mutters & Zn, stoelen voor de Titanic maakte. De Haagse werkplaatsen waren in de negentiende eeuw uitgegroeid tot fabrieken. Mutters was, net als de Anna Paulowna Meubelfabriek van de fa-

milie Horrix, in staat om grote opdrachten aan te nemen. Ze bouwden voor luxe hotels, oceanstomers en de eerste vliegtuigmaatschappijen.

Hoepelrokken

Op de tentoonstelling zijn er naast meubelstukken diverse foto's en catalogi te zien. Zo krijg je een goed beeld van wat er in die tijd in de mode was. Op een crinolinstoel konden vrouwen in hoepelrokken zonder problemen plaatsnemen. Er staat ook een notenhouten uitklapta-

Vrolijkheid in de donkere jaargetijden was met name waarvoor de speeltafel werd gebruikt

—Reinier Horjus

fel. „Het brengen van leven en vrolijkheid in de donkere jaargetijden was met name waar de speeltafel voor werd gebruikt in het televisieloze tijdperk”, zegt Reinier Horjus.

Het meest bijzondere onderdeel van de beknopte overzichtstentoonstelling is volgens Horjus de zwanenstoel van Abraham Schick, afkomstig uit het gastenverblijf van Paleis Noordeinde. „Het is een niet eerder tentoongestelde empire fauteuil in Cuba-mahonie en amboina wortelhout met armleuningen in de vorm van zwanen. De stoel is kwalitatief hoogstaand en is van grote schoonheid en elegantie. Hij heeft een eigen karakter waarin hij zich onderscheidt van Franse equivalenten.”

Het unieke werk van de Haagse meubelmakers is op verschillende plaatsen bewaard gebleven zoals in het Vredespaleis, waar Mutters samen met de firma Pander meubilair voor maakte. Maar ook in musea en op kunstveilingen vind je het terug. De meubels van de Haagse makers Matthijs Horrix (1735-1809), Abraham Schick (1750-1829) en Albert Eeltjes (1751-1836) zijn net zo kostbaar als schilderijen.

Voor wie meer over de meubelkunst wil lezen, is er naast de tentoonstelling een selectie van bibliotheekboeken over dit onderwerp gemaakt voor de uitleen.

Van koningshuizen tot Titanic: Haagse meubelmakers in perspectief. HIP (Historisch Informatie Punt), Centrale Bibliotheek, 4e verdieping. Nog tot en met woensdag 29 november 2017.

OUDE TRADITIE

Ooit een bloeiende bedrijfstak

Het is een vergeten geschiedenis: weinig Hagenaars weten nog van het hoge niveau en het belang van de meubelmakers. Toch verkozen vorstenhuizen in de 18de en 19de eeuw bedrijven uit de hofstad boven ontwerpers in Parijs. Het bedrijf van de gebroeders Horrix, de Anna Polowna Meubelen Fabriek, was ooit het grootste van Europa. Er werkten meer dan 200 arbeiders aan stoelen, kasten, tafels en inrichtingsstukken.

De commodes van Horrix zijn zo verfijnd dat ze bij veilinghuizen als Christie's nu nog tienduizenden euro's opbrengen. De traditie is voortgezet door meubelmakerij Henk Moesman, opgericht in 1896. De ambachtslieden spelen een grote rol bij de instandhouding van Haags erfgoed. Het bedrijf zorgde er ook voor dat het kabinet wekelijks comfortabel kan vergaderen in de Trèveszaal. De tafel met 52 stoelen komt

uit de werkplaats van Moesman. Ook leden van de Raad van State kennen het zitcomfort van deze meubels.

Stempel

Het bedrijf is nauw verbonden met de Haagse historie: meubilair van de legendarische bakkerij Krul droeg ook het stempel van Moesman. Het herinnert aan de tijden van de tearooms, waarover Wim Sonneveld ooit zijn 'Tearoom tango' zong en die afsloot met de woorden

'Ober, deze mevrouw wil alles afrekenen. Ja, ik ben belazerd'. Wie interesse heeft in de prijzen: de expositie toont een kasboek van Moesman. Vooraanstaande klanten tasten diep in de buidel. Jonkheer Sickinghe, intendant van koningin Wilhelmina, telde 8750 gulden neer voor een notenhouten tabarret. En ene jonkheer Roëll betaalde 369 gulden voor twee slaapkamermeubelen in blank beukenhout met glasplaten.